Ч. 192 Неділя 28 серпня (9 вересня) 1894 Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8

Письма приймають ся лиш франковані

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої“ і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
за чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Єго Вел. Цїсар у Львові.

Від вчера есть столиця нашого краю резиденциєю всіми нами без виїмки улюбленого, Найласкавійше нам пануючого Монарха. Хто лиш може, спішить, щоби хоч раз в житю, хоч би лиш в переїздї побачити Того, котрого могуча але справедлива і ласкава рука забезпечує народам Єго держави мир, спокій і порядок, а з ними і всяку благодать на земли. Поминувши вже, що сам приїзд Найясн. Пана до нашої столиці був тою хвилею, в котрій, майже все, що жило, вирушило стрічати Монарха, то ще й через цілий вчерашний день аж до пізного вечера мимо значного холоду і дощу сновало ся множество людий по улицях або стояло перед палатою, виглядаючи Найясн. Пана. Нинї так само роїть ся повно людий по містї, бо Найясн. Пан їздить і оглядає місцеві институциї. Нинїшний день був для нас Русинів особливо важний. Є. Вел. Цїсар зволив вступити до рускої семінариї і приняти там поклін руского духовеньства. Однакож заким приступимо до опису гостини Монарха в рускій семінариї подаємо тут ще справозданє з принятя у Найв. Двора.

Принятє у Найвисшого Двора.

О годинї 1 з полудня дня 7 с. м. почало ся принятє у Найв. Двора. Є. Вел. Цїсар приняв передовсїм румуньского міністра справ заграничних, п. Лягонарі, котрий разом з достойниками прибув поздоровити нашого Монарха в імени румуньского короля.

Відтак приняв Цїсар достойників Двора і шляхту під проводом Маршалка краєвого. Промову Маршалка подали ми вчера.

На привіт Є. Е. Маршалка краєвого князя Е. Сангушка в імени шляхти відповів Монарх:

„Сердечне повитанє Ваше, запевненє вірности і льояльности приймаю з особлившим вдоволенєм. Не перший то раз бачу шляхту того краю, зібрану коло Моєї Особи. Правдивою радостию наповняє Мене звичай, котрий уже став ся традициєю, що шляхта при всїх важнїйших нагодах, чи тут, чи в столици Держави спішить, згромадити ся коло Мене. Покликуючи ся на свої обовязки і працю, дїлену нарівно з цїлим народом, шляхта звикла ставати в першім рядї при рішаню задач, припадаючих Династиї, Державі і краєви, а такий провід в даваню доброго прикладу справляє Менї велике вдоволенє і скріпляє Моє пересьвідченє, що Трон найде все в галицкій шляхтї сильну підпору і що на потверджене висказаних перед хвилею чувств в кождім положеню можу числити“.

Відтак представили ся Монарсї духовеньство, корпус офіцирский і ґенералїция; потім Видїл краєвий, президенти і відпоручники Рад повітових і делеґати 30 міст. Промову Маршалка краєвого в імени сеї депутациї подали ми вчера. На ню відповів Є. Вел. Цїсар:

„З живою радостию бачу ся по довшій перерві серед Вас, в столици краю, о котрого вірній привязаню до Мене і до Мого Дому Я так само пересьвідчений, як і Ви всї Панове можете бути певні, що краю сего поступ і розвій на всїх полях державного житя аж до бажаної мети, єсть і буде предметом Мого безнастанного стараня.

З вдоволенєм висказую Вам Моє признанє за се, що в почутю обовязку і в сильній волі, в здорових засадах і в розумнім а розважнім поступованю, шукали Ви і найшли способи до богатого в успіхи дальшого веденя розпочатого дїла.

В непохитнім пересьвідченю, що краєви може то вийти лише на користь і дасть ся погодити з єго призначенєм, що відповідає загальним інтересам державним і політичному положеню Монархії, найдете, Панове, в кождій хвили не лиш властиву дорогу до дальшого поступованя, але також втихомиренє і вдоволенє совісти.

Зложили Ви, Панове, доказ, що увзглядкюванє народних властивостий і пошанованє історичних традиций лише завязали ще кріпше узол поміж Державою а краєм.

Тому спокійно дивлю ся в будуччину, в котру і Ви повинні дивити ся з довірєм в Мої повні зичливости наміри і в успішну поміч від Мого Правительства“.

Маршалок краєвий представив між иншими і члена Видїлу краєвого дра Дамяна Савчака і замітив притім, що він Русин. На то сказав Монарх: „Es freut Mich, dass auch die Ruthenen ihren Vertretter im Landesausschusse haben. Es ist ein braves Volk, auf das Ich Mich verlassen kann“. (То значить: Тїшить мене, що Русини мають також свого заступника у краєвім Видїлї. Се добрий і щирий нарід, на котрий я можу спустити ся).

Відтак представили ся: буковиньский Видїл краєвий з маршалком Лупулом, комітет вистави, президент Львова з радою міскою, черновецка рада міска і гр. Гоес, краєва Рада

---

49)

Матїй Сандорф.

(Повість Юлїя Верна).

(Дальше).

Молода дївчина встала і пустилась до дверий.

— Саро — відозвав ся Сіляс Торонталь, заступивши її дорогу — ти щось таке говориш, що оно.... не держить ся купи... що я просто того не розумію.... Ти мабуть і сама того не розумієш.... Менї аж хоче ся думати, чи то не смерть твоєї матери так тобі....

— Моєї матери.... он куди! Чувством була она менї матірю, то правда! — сказала дївчина з тиха.

— ....Чи то не з жалю за матірю так тобі помішало ся в голові — говорив Сіляс Торонталь дальше, не чуючи вже більше нїчого, лиш свої власні слова. — Ба, чи ти може не здуріла....

— Он що здуріла!

— Що я постановив, то й стане ся! До шести місяців будеш жінкою Сарканього!

— Нїколи в сьвітї!

— Я вже дам собі раду і змушу тебе!

— А то яким правом? — спитала молода дївчина з виразом невдоволеня, бо вже вкінци не могла таки єго в собі утаїти.

— Правом моєї батьківскої власти!

— Ви! Ви!... Ви менї не батько і я не називаю ся — Сара Торонталївна!

Банкір не знав вже, що сказати на тї слова, лиш відступив ся, а молода дївчина вийшла із сальону до своєї комнати та навіть і головою не кивнула.

Сарканій, що через цїлий час розмови уважно приглядав ся Сарі, сподївав ся такого кінця, який прийшов. Він того вже давно здогадував ся. Стало ся то, чого він побоював ся. Сара знала, що она нїяка своячка Торонталевої родини.

Для банкіра був сей несподїваний удар тим тяжший, позаяк він не мав на стілько сили, щоби зміркувати, що так колись стане ся.

Тепер відозвав ся Сарканій і своїм звичаєм в коротких словах представив образ положеня. Сілас Торонталь не обзивав ся, лиш слухав. Він мусів на все приставати, бо єго давний товариш говорив безперечно дуже розумно.

— На то вже не можна числити, щоби Сара колись пристала на се подружє, а добровільно — то таки нїколи — говорив Сарканїй. — Але з причин, які нам звістні, треба би конче, щоби она за мене віддала ся. Що она може знати о своїй минувшости? Нїчого, бо була би прецї щось сказала. Знає лиш, що она не ваша донька. От і все. А хиба може знає свого батька? Анї слїду о тім, бо коли-б знала, то перше, що була би нам таки до очий сказала, то єго імя. Або хиба она вже від давна знає про своє правдиве становище супротив вас? Також нї, здає ся, що панї Торонталева сказала їй то аж перед самою смертию. Але видко, що того Сарі не сказала, що она має робити, щоби відмовити послуху чоловікови, котрий не есть єї батьком.

Сіляс Торонталь лиш кивав головою на тї докази Сарканього. А видко, що Сарканїй не ошибав ся анї в тім, яким способом молода дївчина довідала ся о всїм, анї в тім, коли та й що довідала ся з тої тайни свого походженя.

— А з того тепер ось який висновок — говорив Сарканїй дальше. — Хоч і як Сара мало знає про свою особу, хоч не знає нїчого про нашу минувшість, то все-таки для нас обох небезпечно. Вам небезпечно для вашого почестного становища, яке ви собі виробили в Дубровнику, а менї для мого інтересу, який менї забезпечує се одружене, а котрого я не можу нїяк зречи ся. Отже коли має ся що робити, то треба робити борзо, а то ось що треба робити: виїхати з Дубровника, менї і вам, та взяти Сару з собою, — лїпше нинї, як завтра, щоби она когось не порадила ся, — та не скорше назад сюди вертати, аж по вінчаню, коли вже Сара яко моя жінка буде мусїла мовчати. Скоро лиш она виїде звідси, то вже нїхто не буде міг на ню впливати, а єї ми вже не будемо бояти ся. То вже моя річ,

шкільна, Рада здоровля, директори поліциї, почти, зелізниці, домен; дальше суди, всї школи, уряди і духовеньство. Авдиенциї тревали до год. 3. Відтак відвидів Монарх Архикнязя Леопольда Сальватора і поїхав на виставу.

На виставі дня 7. вересня.

О годині 4. по полудни в промисловім павільоні зібрали ся всї Міністри, достойники Двора, Архієпископи, генераліция, шляхта, рада міска, президия вистави і т. д. Велика маса публики заняла місце перед павільоном і довкола басену з фонтанами.

Коли Є. В. Цїсар станув біля трону, Є. Е. князь Адам Сапіга, презес вистави, повитав Єго слїдуючою промовою:

„Найяснїйший Пане! Милостивий нам Цїсарю і Королю! Перший то раз відважуємо ся станути перед дорогим нашим Монархом і представити єму овочі довгої праці краю коло розвою і піднесеня єго морального, духового і материяльного бутя. Ти, Милостивий нам Цїсарю і Королю, зволив справді батьківским оком глянути на вірних Тобі підданих, позволив нам жити житєм для нас потрібним, конечним і в своїй високій доброті і мудрости не перестаєш опікувати ся чесною працею і заходами сего краю. Тому то з щирою вдячностию, енергією і одушевленєм взяв ся цїлий край до праці, а нинї в надії, що не відмовиш єму слів заохоти, поручає Твоїй високій уваві ту виставу.

Приступаючи до дїла, ми, Найяснїйший Пане, бачили то добре, що ще в богато напрямах треба нам зробити. Знаємо і бачимо, як богато трудних і важних задач стоїть перед нами і в богато з них прийде ся нам ще удати ся до Твоєї доброти і опіки. Для того то край узнав, що потрібно в тій хвили при помочи вистави зробити рахунок з самим собою, а розуміючи дуже добре, що важною цїлею вистави є також додане нам відради і відваги на будуче, не обмежив єї на виказане успіхів дотеперішної праці і заходів. Ми сягнули в минувшину і щоби піднести ся на духу, щоби впевнити ся, що не злякаєм ся і найтяжших обовязків, показали ми на виставі, чим були батьки наші і яке почесне становище вміли заняти в історії народу.

Отже з правдивою радостию приходить ся менї ту зазначити, що вагу сеї вистави і єї моральне значінє зрозуміли так само Поляки як і Русини. Від початку ідемо плече об плече і лише тій солїдарности в праци двох братних народів завдячуємо, що дїло так удало ся і що можемо з ним виступити перед Тобою, Милостивий Пане.

Найяснїйший Пане! Ми ту виповіли, які щирі і глубокі чувства наповняють серця наші, коли Тебе бачимо, коли можемо показати Тобі нашу працю і здати справу з наших думок і намірів. Оглянь ласкавим оком ту виставу і позволь, щоби ми у стіп Твоїх зложили чувства привязаня і вдячности.“

По одушевлених окликах: Niech żyje! промовив ще по руски член Видїлу краєвого, др. Савчак:

„Ваше ц. і к. Величество, Наймилостивійший Цїсарю і Королю! Менї припало то велике щастє, повитати в тій торжественній хвили Ваше Цїсарске Величество в імени руского народу і руско-народних товариств, а заразом зложити Тобі, Наймилостивійший Монархо, вірнопіддане чоловите і запевнене необмеженого привязаня руского народу до Твоєї Найдостойнїйшої Особи і до Твого Цїсарского Дому.

В житю кождого народу суть хвилї, в котрих треба застановити ся, зробити образчок минувшини і показати напрям будучої праці; так у тій то цїли і ми, Русини, взяли участь в тій краєвій виставі спільно з братнім народом польским, що замешкує сей край коронний. Тому осьмілюємо ся скромні плоди рускої працї культурної поручити найласкавійшій уваві і опіцї Вашого ц. і к. Величества.

Знаємо добре, що доси поклали ми тілько підвалини будучої працї суспільно-культурної, але віримо сильно, що Твоя Батьківска ласкавість і могуча рука, Наймилостивійший Пане, спроможе нас в дальшій тяжкій праци над піднесєнєм народу руского до приналежного єму становища побіч инших народів австрийскої Монархії — а за се вдячний руский нарід складає вже тепер Вашому Цїсарскому Величеству найглубшу подяку і з глубини серця підносить оклик: Єго ц. і к. Величество, Цїсар Франц-Йосиф най живе многая лїта!“ — Сей оклик повторили зібрані три рази з одушевленєм.

Монарх відповів:

„Проймає се мене щирою радостию, що можу відвідити сей край при нагоді, котра найлучші сили всїх станів злучила в змаганю, щоби зложити гарний і навчаючий доказ спосібности до дїланя і робучости.

Серце Моє почуває щастє, коли буду слїдити поступи, які край зробив на найважнїйших полях цївілїзацийної працї; з найгорячійшим чувством буду радувати ся успіхами, які доси край уже здобув.

Щоби край сей на дорозї згідної і поважної працї підніс ся на таку висоту духового і економічного розвою, до якої змагати і яку осягнути має повне право, завдяки природним жерелам добробуту і вродженим прикметам характеру народного! З чувством радости, яку дає уживанє того, що вже осягнуло ся, нехай же лучить ся також змаганє осягненя того, що пильностию і витревалостию ще можна осягнути. Мої найлучші бажаня будуть завсїгди товаришити кождому дальшому розвоєви і кождому дальшому поступови на поли умислових і економічних інтересів“.

Ту відповідь приняли зібрані радїстними окликами; потім почав Монарх звиджувати павільон, розмавляючи з великим числом виставців. Звидїв також палату штуки і забавив на виставі до години 6 вечером.

Найясн. Пан в рускій Семинариї духовній дня 8 с. м.

Вже від 10 год. дожидали при входї до будинку Семинариї рускої всї три наші Владики і множество духовеньства приїзду Найяснїйшого Пана; Є. Ексц. Митрополит Сембратович з цїлою капітулою львівскою, Преосв. Юл. Пелеш з крилошанами Чеховичем і Войтовичем а Преосв. Юл. Куїловский з крилошанами Фацєвичем, Тороньским і Лигвиновичем. Явили ся також Є. Ексц. п. мінїстер просьвіти др. Мядейский і шеф секциї др. Ріттнер. Крім того явило ся богато духовеньства і сьвітскої публики. Із сьвітскої публики були між иншими посли др. Савчак, Барвіньский і Підляшецкий та проф. Шараневич. Духовеньство стояло при входї і творило шпалїр горі сходами аж до салї музея, на першім поверсї, котре було красно удекороване і де був уставлений Трон для Найяснїйшого Пана. Сьвітска публика, інтелїґенция і богато селян уставились в красно прибранім огородї в подвірю будинку. Тут була також по за фестонами і стовпами, на котрих повівали хоругви о руских барвах, уста-

---

зробити так, щоби она пристала добровільно віддати ся за мене; проволока вийде ще на мою користь і Бог би мене так побив, коли то менї не удасть ся.

Сіляс Торонталь на все потакував. Положене було дїйстно таке, як єго представив Сарканїй. Викрутити ся якось годї було, бо єго товариш і спільник так вже був єго опанував, що він не міг вже нїчого робити, хиба лиш єму потакувати. Та й чому би єму не потакувати? Хиба може задля тої дївчини, котру чогось дуже не любив, для котрої нїколи не мав серця?

Ще того самого вечера постановили так зробити, як урадили, виїхати з міста, заким би ще Сара могла вибрати ся куда з двора. Сіляс Торонталь і Сарканїй розійшли ся відтак. Стали тепер лагодити ся чим скорше в дорогу та й не без рациї, як то зараз побачимо.

На другий день приїхала панї Баторова разом з Бориком з Вінтічелльо, перший раз від смерти свого сина, до дому при улици Марінеля. Она постановила собі була винести ся раз на завсїгди з того дому і міста, з котрими вязало ся тілько розриваючих серце згадок; хотїла ще лиш спакувати свої річи.

Коли Борик отворив двери, знайшов лист в скринцї, що була прибита у дверох на листи.

То був той сам, котрий панї Торонталева надала на почту вечером перед своєю смертию, серед обставин, котрі певно ще кождому добре в памяти.

Панї Баторова взяла той лист, отворила єго і глянула насамперед на підпис, відтак прочитала чим скорше слова, написані рукою умираючої, котрі зраджували тайну походженя Сари.

Нагло сполучила панї Баторова в дусї від разу імя Петра з іменем Сари!

— Она!... Він!... — крикнула она.

І не кажучи анї слова, — бо й не могла би була нїчого сказати — вибігла з хати, не відповідаючи старому слузї нїчого на єго питане, котрого лиш трутила на бік, та пустилась вздовж улицею Марінеля над Страдоне і єтанула саме перед двермя Торонталевого двора.

Чи розважила она, що то може з того вийти, що она хотїла робити? Чи не лїпше було в інтересї самої Сари поступати з меншим поспіхом і з більшою розвагою? Нї! Якась могуча сила тягнула єї до тої дївчини, їй здавало ся, як коли-б єї чоловік Стефан і єї син Петро кликали до неї змогили:

— Ратуй єї!... Ратуй єї!

Панї Баторова запукала до дверий двора. Двері отворили ся. Вийшов якийсь слуга і спитав, чого їй треба.

Панї Баторова хотїла конче поговорити з Сарою.

Єї не було вже в дворі.

Панї Баторова хотїла поговорити з банкіром Торонталем.

Банкір виїхав був ще з вечера день перед тим і не сказав нїкому куди, а панну взяв з собою.

Се був новий тяжкий удар для панї Баторової, она захитала ся і повалила ся Борикови на руки, котрий як-раз ще в пору був надбіг.

Коли старий слуга привів єї назад до дому при улици Марінеля, сказала она до него:

— Любий Борику, завтра підемо разом на весїлє Петра і Сари.

Панї Баторова зійшла з розуму.

На мальтаньских водах.

Підчас коли то все, що ми тут розповіли, а що Петра Баторого так дуже обходило, дїяло ся в Дубровнику, дужав він з кождим днем що раз більше. Незадовго був вже й зовсїм спокійний, бо рана єго цїлком загоїла ся.

Але ще не мало мусїв Петро натерпіти ся, коли нагадав собі свою матїр та Сару, котрі, як єму здавало ся, вже зовсїм були страчені для него.

Свою матїр?... Чейже ніяк не можна було лишити єї саму під тим ударом судьби, якого зазнала через неправдиву смерть свого сина. Отже умовили ся так, щоби єї поволи переконати, що син жиє, а відтак перевезти єї на остров Антекірту. Один з аґентів доктора в Дубровнику дістав приказ не спускати єї з ока, доки аж стан здоровля Петра не поправить ся, на що вже недовго треба було чекати.

Що-до Сари, то Петро закляв ся, що нїколи не згадає о нїй перед доктором. Але хоч він тепер вже й певен був, що она віддала ся за Сарканього, то все-ж таки не міг єї забути. Чи може перестав єї любити, від коли довідав ся, що она донькою того Сіляса Торонталя? Де-ж там! Хиба-ж Сара була тому винувата, що єї батько допустив ся такого злочину? А прецї той злочин загнав Стефана Баторого в могилу. Настала отже в нїм борба, а яка она в нїм була страшна, кілько разів доводила єго до крайности, міг би був хиба лиш сам Петро розповісти.

Доктор зміркував то по Петрі. Щоби для-того надати єго гадкам инший напрям, не переставав він нагадувати єму дїло справедливої відплати, котрого мали оба разом довершити. Зрадників треба покарати і таки їх покарають. Як би до них взяти ся, о тім ще не постановлено нїчого, але треба було постановити.

…лена трибуна для хору питомців, що під проводом о. Нижанковского мав відспівати кантату. За трибуною була уставлена музика 55 полку піхоти.

Около 11 год. роздав ся від сторони улиці, де були уставлені братства церковні, оклик … приїхав Є. Вел. Цісар в супроводі п. Намістника. Зараз при входї повитав Єго Впреосв. Митрополит і ректор Семінариї о. Туркевич, та ввели Монарха до салї. Підчас коли Монарх переходив сходами, піднимали ся оклики: Слава! та „Многая лїта“. Монарх увійшовши до салї станув перед престолом, а Впреосьв. Митрополит промовив слїдуючими словами:

„Ваше ц. і к. Апостольске Величество!

Несказана радість наповняє наші серця, що ми нинї маємо то велике щасте, ту в тім духовнім закладї науковім, так важнім для церкви, держави і руского народу, вірнопідданно повитати Ваше ц. і к. Апостольске Величество.

Цїле столїте вже минуло, як славні Попередники Вашого ц. і к. Ап. Величества для вихованя руского Духовеньства заложили на сїм місци семинарию духовну. З часом будинок семинариї постарів ся і не був уже так відповідним на свою цїль; через то і виховуванє молодих питомцїв було значно обтяжене. Тодї Ваше ц. і к. Ап. Величество, дбалий по вітцївски про всї народности і стани великої австро-угорскої Монархії, в своїй великодушности і ласцї, казав побудовати сей будинок і заосмотрити у всї потреби.

Яка радість для нас, що нинї маємо нагоду, зложити Вашому ц. і к. Ап. Величеству вірнопіддану подяку за ту велику ласку. Проте звольте, Ваше ц. і к. Ап. Величество, ті вірнопіддані чувства нашої найщирійшої вдячности, які я в імени всего руского Духовеньства, а й цїлого руского народу складаю, вселаскавійше приняти. Ми покладаємо собі за перший свій обовязок, щоби з того нового будинку виходили душпастирі з почутєм обовязку і вірности, віддані душею і тїлом Вашому ц. і к. Ап. Величеству, Наймилостивійшій Династиї і Державі Вашого Величества, а одушевлені для справдїшного добра руского народу, сильно пересьвідчені о тім, що справдїшне добро нашого народу лежить тілько в сполученю зі сьв. рим.-кат. Церквою і з державою Вашого ц. і к. Ап. Величества.

Руске Духовеньство не залишить нїколи, удержувати і розвивати таке почутє в народї, єму повіренім. А що кожде добре почутє йде з гори, то ми будемо молити Всевишнього, щоби задержав цїло і був охороною та покровом для Вашого ц. і к. Ап. Величества і Найвисшого Дому пануючого.

З глубини вірнопідданих сердець кличемо нашою народною промовою: Єго Величество наш Наймилостивійший Цїсар Франц Йосиф I най жиє во многі лїта!“

Оклик Впреосьв. Митрополита повторили всї присутні, а коли притихли промовив Єго Вел. Цїсар:

„Ваш сердечний привіт принимаю з щирим вдоволенєм і з запевненєм, що Менї добре відомі особливші стараня Ваші, покладані для нагляду виховання і повної почутя обовязку дїяльности руского духовеньства. Не сумнїваю ся, що у всесторонним інтересї Династиї, Держави і руского народу Ваші змаганя вінчають ся бажаним успіхом; будьте пересьвідченї, що в тих змаганях нїколи Вам не забракне Мовї помочи і Мого правительства“.

По сїм відозвало ся із всїх грудий грімке Слава! а хор питомців на дворі відспівав коротке „Многая лїта“. Тимчасом розмавляв Єго Вел. Цїсар ласкаво з найблизше стоячими коло него сьвящениками, а відтак супровожденний Є. Ексц. п. Намістником і Владиками вийшов до огорода і станув собі тут против трибуни, на котрій хор сьпівав кантату. Кантата очевидно сподобалась дуже Монархї, бо він слухав єї урадований з веселим і усьміхненим лицем, розмавляв щось з п. Намістником, а коли відтак кантата доходила вже до кінця, підійшов дальше наперед близше трибуни, станув там посеред публики і сам прикликав дірігєнта о. Нижанковского до себе та промовив до него:

„Дуже красно, пречудно (wunderschön)! А то ви то все самі скомпонували?“ — О. Нижанковский відповів: „Так есть, сам.“ — Найясн. Пан: В якім часї ви то все приготовили? — О. Нижанковский: „В чотирох днях. — Найясн. Пан: Так?! (Відтак звертаючись до сьпіваків:) Дякую Вам панове! Була дуже красно відсьпівана. (Опісля звертаючись знов до о. Нижанковского:) Чи ви самі доробили інструментацию?“ — О. Нижанковский: Нї, інструментацию уложив капельмайстер 55 полку піхоти Мазак. — Найясн. Пан: „Дякую вам ще раз.“

По сїм відступив ся Монарх від трибуни, і вернув на давнє місце та послухав ще хвильку, як хор співав „Многая лїта“ аж наконец пращаний сердечно всїма вийшов серед грімких окликів Слава! і „Многая лїта!“ з будинку та поїхав до своєї резиденциї.

— **Осьвітленє міста Львова.** Дня 7. вечером був цїлий Львів ілюмінований. Підчас ілюмінациї послїдними часами звертали на себе увагу ефекти, викликані сьвітлом електричним в будинку соймовім, касї ощадности, на головнім дворцї, в цукорни п. Гроса, підчас принятя у кн. Сапіги, вкінци осьвітлєне церкви сьв. Юра і гори Униї любельскої сильними рефлекторами електричними. Фірма Сімєнс і Гальске з Відня доставляє сего електричного осьвітленя. В будинку соймовім є 14 лямп лукових, що мають по 200 сьвічок сили, 200 лямп жарових в павуку соймової салї, а кромі того звиш 500 сьвічок електричних (з них кожда має по 5 сьвічок сили) в павуках і кінкетах саль репрезентацийних і в мешканю маршалка — так що в самім будинку соймовім є тисяч лямп жарових. Каса ощадности осьвітила фронт 1200 лямпами, 200 лямпами осьвітила монограми і гарні вазони з цьвітами. На дворцї сьвітило також електричне сьвітло. Цукорня Гроса має чотири лямпи лукові і 80 лямп жарових. Підчас принятя у кн. Сапіги огород був осьвічений шістьма лямпами луковими і 30 жаровими.

Кромі сьвітла електричного сьвітили також ґазовими (ратуш, прикраси перед Намістництвом і и.), а також смолою і сьвічками. Місто потопало у сьвітлї. — В недїлю дня 9 с. м. один рефлектор електричний буде осьвічувати Високий замок, другий рефлектор з будинку соймового буде кидати сьвітло на місто. То сьвітло сьвітить на кілька кільометрів, а видко єго ще дальше. — Нинї в суботу вечером буде осьвітлена рефлекторами церков сьв. Юра, дерева і травники в городї езуїтскім.

— Тисячі доріг ведуть до одної цїли — говорив бувало доктор.

А коли було би потреба, то доктор був вже такої натури, що пішов би був і тисячами доріг.

Вже в послїдних днях свого подужаня міг Петро ходити на прохід по острові, чи таки пішки чи їздити возом, та оглядати і подивляти остров. Кого-ж би то було не чудувало, коли-б він видів, що зробило ся з тої малої кольонії під проводом доктора?

Передовсїм вела ся без перерви робота около укріплень, що мали забезпечити місто під горою, порт тай сам остров від всякого нападу. Коби лиш ті роботи були вже раз готові, а тогди можна вже було з батерий, узброєних далеконосними пушками, брати кожде неприятельске судно в два огнї і недопустити єго до берега.

При тій системі оборони мала електричність відограти важну ролю; она мала то підпалювати торпеди [1]), котрих було повно під водою, то помагати при стріляню з пушок. Доктор умів тим новим средством руху, котрого жде ще будучність, виконувати найдивнїйші роботи. Осередочна стация, заосмотрена паровими кітлами, надавала рух двайцяти дінамічним машинам зробленим після нової дуже улїпшеної системи. Тими машинами витворювано електричні протоки, котрі надавали величезної сили збирачам електрики або аккумуляторам, що знов служили до всїляких урядженв на Антекіртї, як і до водопроводів, осьвітленя міста, телеґрафів, телефонів, до їзди по шинах по острові і доокола него. Словом, доктор при помочи того, що научив ся за молоду, сповнив все то, чого новійша наука так давно бажала: ужив електрики до перенощеня сили на далеку розстайність. При помочи тої сили електричної, котрої можна так в простий спосіб уживати, поробив він ті кораблї, о котрих вже була бесїда, ті „електріки“, що то так скоро плили, а котрі давали єму можність переїздити з одного кінця Середземного моря на другий, як коли-б поспішними поїздами.

Позаяк для парових машин, що виробляли електрику, треба було конче камінного вугля, то в маґазинах на Антекіртї був завсїгди значний їх запас, а той запас доповнювано заєдно окремим кораблем, що привозив вугле просто з Анґлїї.

Порт, в котрого глубинї лежить півколесом мале місто, утворила сама природа, але людскі руки єго улїпшили. Дві греблї і гать, що розбиває филї, обезпечують єго дуже від вихрів з кождої сторони, а вода в нїм всюди досить глубока, навіть при березї, що просто-висно падає у воду. Тому то мала фльота доктора могла тут добре сховати ся перед кождою бурею. А та фльотиля складала ся з яхту „Саверини“, корабля, що возив вугле просто з Свензена і Кардіфу, з парового яхту званого „Феррато“, котрий міг змістити в собі сїм до вісїмсот бочок набору і трох „електріків“, з котрих два уживали ся яко лоди торпедові та могли добре помагати в оборонї острова.

(Дальше буде).

[1]) Торпедами називають ся підводні міни, зроблені так, що коли корабель, пливучи водою їх доторкне ся, то они вибухують і розсаджують єго. Бувають і такі торпеди, котрі пускають ся на воду з лодий торпедових; они пливуть самі аж до корабля, вдарять в него і тогди вибухають.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1894, після львівск. год.

Відходять до

	Поспішний		Особовий			
Кракова	3·00	10·46	5·26	11·11	7·31	—
Підволочиск	6·44	3·20	10·16	11·11	—	—
Підвол. Підзам	6·58	3·32	10·40	11·35	—	—
Черновець	6·51	—	10·51	3·31	11·06	—
Стрия	—	—	10·26	7·21	3.41	7·46
Белзля	—	—	9·56	7·21	—	—

Приходять з

Кракова	3·08	6·01	6·46	9·36	9·36	—
Підволочиск	2·48	10·06	6·21	9·46	—	—
Підвол. Підзам.	2·34	9·49	9·21	5·55	—	—
Черновець	10·16	—	7·11	8.13	1·03	—
Стрия	—	—	9·23	9·10	12·46	2·38
Белзця	—	—	8·24	5·21	—	—

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

В информацийнім бюрі ц. к. австр. зелїзниц-державних у Львові ул. Третого Мая ч. 3. (Готель Імперіяль) продає ся білети полосові і окружні, пляни їзди і тариф у форматї кишеневім і дає ся інформациї в справах тарифових і перевозових. У тім бюрі, а також у такім самім бюрі у Віднї (I. Johannesgasse 29) удїляє ся устних або письменних пояснень в справах служби на ц. к. австр-зелїзницях державних. О скілько підручники зі. зваляють, можна також засягнути інформаций що до решти австро-угорских і заграничних зелїзниць

Час подаємо після годинника львівского він різнить ся о 35 мінут від середно-европейского (зелїзничого): коли на зелїзници 12 год., то на львівскім годиннику 12 год. і 35 мін.

За редакцию відповідає Адам Креховецкий.

ІНСЕРАТИ.

Велика Львівска Льотерия Виставова | Послідний місяць

Головні виграні

60.000 зр. 10.000 зр. 5.000 зр.

в готівці по потрученю лише 10%

Львівскі льоси виставові по 1 злр.

поручає

М. Клярфельд, Сокаль і Лілієн, Осип Роснер.

Бюро оголошень і дневників

приймає

ОГОЛОШЕНЯ

до всїх дневників

по цїнах ориґінальних.

До

Народної Часописи, Ґазети Львівскої і „Przeglad-y“

може лише се бюро анонси иймпрати.

С. Спітцер у Віднп

поручає

Товари камінні і шамотові.

Плити білі і кольорові. — Насади коминкові. Комплетні уряджения для стаєн і обор.

На жадане висилаємо катальоґи.

Заступники для Галичини і Буковини

Гамель і Файґель

у ЛЬВОВІ, улиця Коперніка число 21.

Всі прибори

для аматорів і фахових фотографів

именно:

папір альбуміновий, целюидиновий, течі, шкла, хемікалія найдешевше купити можна впрост у заступників фабрик найбільших

ГАМЕЛЬ і ФАЙҐЕЛЬ

Львів, ул. Коперніка 21.

Льоси

вистави краєво

штука 1 зр. а. в.

Головна виграна

60.000 зр.

продає

Л. ПЛЬОН

бюро

дневників і оголошень

ул. Кароля Людвика 9.

С. Кельсен у Віднп

поручає

Кльосети з перепливом води і без того. — Рури кльосетові. — Каналові насади з патентовим замкненем. — Збірники на воду. — Комплетні уряджения купелеві. — Вентілятори. — Прибори до водотягів, як також рури ляні і ковані. — Помпи, фонтани і всякі арматури.

Заступники для ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ

Львів ГАМЕЛЬ і ФАЙГЕЛЬ Коперніка 21.

На жадане висилає ся катальоґи.

З друкарні В. Ловиньского під зарядом В. І. Вебера.